

«Η νέα επισιτιστική κρίση είναι ευκαιρία δυναμικής επιστροφής στην καλλιέργεια της ελληνικής γης και σωστής εμπορικής διαχείρισης των ελληνικών προϊόντων».

Το ελληνικό εμπόριο έχει υποστηρίξει και συνεχίζει να υποστηρίζει ότι το νέο αναπτυξιακό μοντέλο που όλοι αναζητούμε δεν μπορεί παρά να συνδεθεί με τη δυναμική επιστροφή στην καλλιέργεια και στην παραγωγή αγροτικών αγαθών και τροφίμων. Εάν πράγματι θέλουμε να υλοποιήσουμε τις πολιτικές που να βασίζονται στον οικονομικό πατριωτισμό θα πρέπει να προσαρμόσουμε την καταναλωτική μας αντίληψη υπέρ των ποιοτικών ελληνικών προϊόντων διατροφής.

Η ελληνική αγροτική παραγωγή δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να χάσει και αυτό το "ράλι" ελπιδοφόρων ενδείξεων, κυρίως λόγω των μειωμένων παγκόσμιων αποθεμάτων και των επιπτώσεων στις πτωτικές σοδειές σημαντικών παραγωγών χωρών που θα δώσουν την δυνατότητα ένταξης μικρότερων παραγωγικών χωρών και την ευκαιρία επαναρρύθμισης στη διεθνή αγορά τροφίμων.

Σύμφωνα, μάλιστα, με οικονομικούς αναλυτές η καλύτερη απάντηση της χώρας μας στην κρίση είναι οι επενδύσεις στην καλλιέργεια της ελληνικής γης ακόμα και σήμερα που λόγω της ανόδου των θερμοκρασιών η απόδοση των γεωργικών προϊόντων γίνεται ακόμα δυσκολότερη και λιγότερο προβλέψιμη.

Ειδικό επιστήμονες είναι σχεδόν σίγουροι και προειδοποιούν για την επιστροφή του φαινομένου Ελ Νίνο, το οποίο μέσα στο επόμενο δίμηνο μπορεί να επηρεάσει άμεσα και να δημιουργήσει δυσμενείς καιρικές συνθήκες όλο τον χειμώνα, προκαλώντας ζημιές στις σοδειές παραγωγών χωρών βασικών αγαθών διατροφής από την Αυστραλία μέχρι την Ινδία και από τις ΗΠΑ έως την Κίνα.

Οι απρόβλεπτες καιρικές συνθήκες και ειδικά η ξηρασία φέτος το καλοκαίρι ήταν η αιτία να "καούν" τα σιτηρά και να προκληθούν εκτεταμένες ζημιές στις καλλιέργειες καλαμποκιού εκπνέσσοντας τις τιμές στα ύψη. Μια μείωση της αμερικανικής παραγωγής αραβοσίτου κατά 13% ενίσχυσε την τιμή του μέσα σε ένα τρίμηνο κατά 60%. Αντίστοιχα, η μείωση στις σοδειές σπαραριού σε Ρωσία κατά 12%, σε Καζακστάν κατά 15% και Ουκρανία λόγω περιορισμένων βροχοπτώσεων απειλούν την παγκόσμια προσφορά σιτηρών που αναμένεται να αυξηθεί, αφού το σπάρει χρησιμοποιείται ως υποκατάστατο του καλαμποκιού στις ζωοτροφές.

Η αύξηση των τιμών του καλαμποκιού και των σιτηρών αναμένεται λοιπόν να επηρεάσει αντίστοιχα το κόστος των ζωοτροφών. Το αυξημένο κόστος σίπησης και συντήρησης των ζώων έχει ήδη αυξήσει τις τιμές των βοοειδών κατά 8% το τελευταίο δίμηνο και αναμένεται να οδηγήσει τις αγορές της Αμερικής και της Ευρώπης σε περαιτέρω αυξήσεις στις τιμές κρεάτων και γαλακτοκομικών.

Οι παρενέργειες από τις αυξανόμενες τιμές ειδών διατροφής είναι ανησυχητικές, αφού έρχονται να προστεθούν στη χειρότερη χρονική συγκυρία για την Ευρώπη με τα χίλια μύρια προβλήματα της κρίσης χρέους στην Ευρωζώνη. Σύμφωνα με εκτιμήσεις της Παγκόσμιας Τράπεζας, μια νέα επισιτιστική κρίση με αυξήσεις κατά μέσο όρο 6% στα τρόφιμα έχει αρχίσει, εν μέσω μάλιστα χρηματοοικονομικής κρίσης που κτύπησε την Ευρωπαϊκή οικονομία, όπως ακριβώς είχε συμβεί το 2008 στην Αμερική, αναγκάζοντας εκατομμύρια συνανθρώπους μας να ζήσουν σε συνθήκες απόλυτης φτώχειας.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην τριμηνιαία Έκθεσή της περιγράφει την κοινωνική κατάσταση στη χώρα μας με στοιχεία που σοκάρουν και σημειώνει επίσης ότι το 68% του πληθυσμού στην Ελλάδα ζει με εισόδημα κάτω από το 60% του μέσου εθνικού εισοδήματος, ενώ διαθέτει πάνω από το 40% του εισοδήματός του για το ενοίκιο ή την αποπληρωμή στεγαστικού δανείου και ό,τι περισσεύει από τον οικογενειακό προϋπολογισμό για είδη πρώτης ανάγκης και τρόφιμα.

Πριν, λοιπόν, το νέο διεθνές κύμα ακρίβειας στην αγορά τροφίμων αρχίσει να απειλεί την εξασθενημένη ελληνική κοινωνία, πρέπει να οργανώσουμε την άμυνά μας και ταυτόχρονα να μετατρέψουμε κυριολεκτικά την νέα επισιτιστική κρίση σε ευκαιρία, αποτρέποντας την εισαγωγή προϊόντων από γειτονικές χώρες ακόμα και σε φαινομενικά ανταγωνιστικές τιμές.

Η στήριξη στους Έλληνες παραγωγούς είναι επιβεβλημένη ακόμα και στην περίπτωση που η τελική τιμή πρέπει να διαμορφωθεί λίγο ακριβότερα για να τους καλύψει τα αυξημένα έξοδα μέχρι η προσφορά και η ζήτηση να σταθεροποιηθεί.

Στην Ελλάδα η παραγωγή σιτηρών είναι επίσης μειωμένη φέτος σε σύγκριση με πέρυσι, αφού λόγω του βαρύ χειμώνα πολλά χωράφια δεν θερίστηκαν. Από τώρα γνωρίζουμε, λοιπόν, ότι βασικόμαστε υπό την απειλή της ακρίβειας σε βασικά είδη διατροφής, όπως το κρέας, το γάλα και το ψωμί, εξαιτίας της ραγδαίας αύξησης των τιμών σε σόγια, σπάρει και καλαμπόκι, που αποτελούν χρηματιστηριακά προϊόντα και επηρεάστηκαν από ακραία καιρικά φαινόμενα, που είχε ως αποτέλεσμα ακόμα και τον διπλασιασμό της τιμής στη σόγια και τη αύξηση 40% της τιμής στο σπάρει και 60% στο καλαμπόκι. Το τελευταίο διάστημα, η σόγια πωλείται προς 600 ευρώ ανά τόνο, όταν ένα χρόνο πριν η τιμή της δεν ξεπερνούσε τα 300 ευρώ, ενώ το σπάρει πωλείται σήμερα στα 280 ευρώ ανά τόνο, όταν τον προηγούμενο χρόνο η τιμή του κυμαινόταν στα 200 ευρώ.

Σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες έχουν ήδη σημειωθεί αυξήσεις οι οποίες φθάνουν ακόμα και το 20% σε βασικά καταναλωτικά αγαθά που χρησιμοποιούν ως πρώτη ύλη δημητριακά και σιτηρά, αλλά και σε προϊόντα ζωικής προέλευσης, δεδομένου ότι αυξήθηκε δραματικά το κόστος των ζωοτροφών. Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα της Ιταλίας, όπου κάθε εβδομάδα οι τιμές αναπροσαρμόζονται και αυτό είναι κάτι που εμείς στην Ελλάδα πρέπει να αποφύγουμε πάση θυσία.

Τη δύσκολη αυτή κατάσταση καλούνται να διαχειριστούν φέτος το χειμώνα οι Έλληνες κτηνοτρόφοι και πτηνοτρόφοι, οι οποίοι αγωνιούν καθώς το τελευταίο διάστημα σηκώνουν μόνοι τους το οικονομικό βάρος που προκαλεί η αύξηση των τιμών στις πρώτες ύλες από τη στιγμή που οι τράπεζες κρατούν τις στρόφιγγες του δανεισμού κλειστές και η πολυπεία αδρανή.

Είναι γεγονός ότι τα χρονικά περιθώρια που θα μπορούσαν να συγκρατήσουν χαμηλά το κόστος

σε κρέας και κοτόπουλο στενεύουν οραματικά και η προσωπική για αύξηση των τιμών στο τελικό προϊόν που θα διατίθεται στον καταναλωτή φαντάζει πολύ σύντομα απειλητική, όμως ειδικά αυτόν τον χειμώνα είναι επτακτική η ανάγκη συγκράτησης των τιμών στο ελληνικό κοτόπουλο και κρέας, για να μειωθούν δραστικά κυρίως οι ποσότητες των εισαγόμενων κρεάτων που φτάνουν το 80%.

Στην ίδια απόγνωση ζουν και οι Έλληνες πτηνοτρόφοι, οι οποίοι όσο το επίπεδο κατανάλωσης κινείται καθοδικά, πωλούν ακόμα και κάτω του κόστους προκειμένου να καταγράψουν πωλήσεις. Αυτή τη στιγμή η εγχώρια παραγωγή σε κοτόπουλο κυμαίνεται στα 115 εκατομμύρια τεμάχια τον χρόνο. Η ετήσια κατανάλωση από εγχώρια και εισαγόμενα κοτόπουλα ανέρχεται στους 240 χιλιάδες τόνους, νούμερο από το οποίο οι εισαγωγές αφορούν στο 30% της κατανάλωσης και προέρχεται κυρίως από την Ιταλία και τη Βουλγαρία. Οι γείτονες χώρες μπορεί να έχουν ιδιαίτερα ανταγωνιστικές τιμές, αλλά αυτό το 30% της εγχώριας κατανάλωσης πρέπει να το δώσουμε στον Έλληνα πτηνοτρόφο για να επιβιώσει.

Σε μια προσπάθεια αποφυγής υψηλότερου κόστους ζωοτροφών, οι κτηνοτρόφοι οδηγούν τα νεότερης ηλικίας ζώα ταχύτερα στην διατροφική αλυσίδα. Χαρακτηριστικό είναι και το παράδειγμα των χοιροτρόφων, οι οποίοι παραδοσιακά εκτρέφουν τους χοίρους μέχρι τα 100 κιλά, προτού διαθέσουν το κρέας τους στην αγορά, ενώ τώρα, αποσκοπώντας στην απόκτηση ρευστότητας, διαθέτουν το χοιρινό κρέας όταν ο χοίρος φθάσει στα 70 κιλά. Οι αυξημένες πρόωρες πωλήσεις στα σφαγεία οδηγούν σε αύξηση της προσφοράς και μείωση των τιμών στα σούπερ μάρκετ εντός και εκτός Ελλάδος.

Στην ΕΣΣΕΕ αναμένουμε ότι η πορεία της τιμής που θα καταγράψει φέτος το ψωμί και το γάλα, θα είναι τελικά οριακά πτωτική. Επίσης, πιστεύουμε ότι οι βασικές πηγές στους κλάδους της αρτοποιίας και των γαλακτοκομικών παρά τις αυξήσεις στις τιμές πρώτης ύλης θα αποφύγουν να κάνουν οποιαδήποτε αύξηση και θα δώσουν έτσι σαφή κατεύθυνση που θα ακολουθήσουν όλοι οι κλάδοι τροφίμων στην πολιτική τιμών τους στην ελληνική αγορά.

Παρά την επιχειρηματική παραγωγική μετανάστευση, υπάρχουν ακόμα ελληνικές και πολυεθνικές εταιρείες που δείχνουν ενδιαφέρον και προσπαθούν να αυξήσουν την εγχώρια παραγωγή τους, λόγω των ποιοτικών πρώτων υλών και υλικών που διαθέτει η χώρα μας. Πάρα πολλές αλυσίδες super market τον τελευταίο καιρό διαφημίζουν την ελληνική ταυτότητα των προϊόντων που διαθέτουν στα ράφια τους και τονίζουν το στοιχείο της ελληνικότητας ως σήμα υπερχής και εμπιστοσύνης για τα ποιοτικά ελληνικά προϊόντα.

Έξυπνα και σε κατάλληλη περίοδο, πρώτες οι επιχειρήσεις τροφίμων απάντησαν στις νέες καταναλωτικές τάσεις που διαμόρφωσε η οικονομική κρίση στην Ελλάδα και ακολούθησε ουσιαστικά την στροφή των καταναλωτών στα προϊόντα με ελληνική ετικέτα. Ακολουθώντας το κίνημα "καταναλώνουμε όσα παράγουμε" ή το barcode 520 και 521 που δείχνει ότι αυτός ο κωδικός εκδόθηκε στην Ελλάδα αφενός επιβεβαιώνει ότι έστω ένα μικρό ή μεγάλο μέρος της διαδικασίας καλλιέργειας, παρασκευής και συσκευασίας ενός προϊόντος γίνεται στην Ελλάδα, αφετέρου αποδίδει σημαντικά οφέλη στην δοκιμαζόμενη οικονομία μας.

Δεν είναι καθόλου τυχαίο το γεγονός ότι ο αγροτικός τομέας, η εφαρμοσμένη αγροτική έρευνα και ανάπτυξη, αλλά και η προώθηση φρέσκων ελληνικών προϊόντων στη διεθνή αγορά μέσω των παγκόσμιας εμβέλειας δικτύων διανομής είναι από τα πεδία ενδιαφέροντος των Ισραηλινών, όπως εξάλλου φάνηκε από την επίσκεψη του Προέδρου του Ισραήλ Σιμόν Πέρες στην Ελλάδα. Εάν, μάλιστα, είχε υπάρξει προ τριετίας αντίστοιχο επενδυτικό ενδιαφέρον και από τους Ευρωπαίους δανειστές και εταίρους μας, θα μπορούσαμε σήμερα να καρπωθούμε όλοι τα εντυπωσιακά αποτελέσματα της αγροτικής μας ανάπτυξης.

Η αλήθεια είναι ότι η εξέλιξη του δείκτη τιμών τροφίμων πρέπει να περιοριστεί, αφού ακόμα και κατά τη διάρκεια της κρίσης από τις 157 μονάδες το 2009 εκπνέχθηκε στις 228 το 2011 και παραμένει σήμερα στα υψηλά για τα εισοδηματικά κριτήρια επίπεδα των 213 μονάδων. Μια σοβαρή μείωση του τιμών της τάξεως του 6-8% είναι βέβαιο ότι θα μας καταστήσει πιο ανταγωνιστικούς, θα καλύψουμε το handicap της διαφοράς τιμής και θα αυξήσουμε τις εξαγωγές μας που αποτελούν σημαντική πηγή εισόδων, ξεπερνώντας το όριο των 24 δις.

Σημαντικό, επίσης, για την ελληνική αγορά θα είναι να "ισιώσει" και να "κοντύνει" ο δρόμος από το χωράφι στο ράφι, ώστε να γίνει μια σωστή εμπορική διαχείριση των αγροτικών προϊόντων που δεν θα αδικεί τον παραγωγό, θα δίνει κίνητρα στον έμπορο και κέρδος στα super market, αλλά κυρίως θα ωφελήσει την τσέπη του καταναλωτή.

Η αξιοποίηση όλων των Κεντρικών Αγορών Τροφίμων σε ένα ενιαίο οργανωμένο και ολοκληρωμένο επιχειρησιακό σχήμα και η σύνδεση των δημοπρατηρίων τροφίμων με εγχώριες και Ευρωπαϊκές αγορές μπορούν να αυξήσουν την ζήτηση και αντίστοιχα την παραγωγή με αποτέλεσμα να μειωθούν οι τιμές.

Από τότε που η ΕΣΣΕΕ πρώτη αναφέρθηκε στον οικονομικό πατριωτισμό πέρασαν περίπου τρία χρόνια για να συνειδητοποιήσουμε ότι η πρώτη επιλογή μας στα ράφια των καταστημάτων τροφίμων πρέπει να είναι όσα ιδιωτικής επένδυσης προϊόντα έχουν χώρα προέλευσης την Ελλάδα και φίρμα την ελληνική σημαία.

Μας δικαιώνει και μας ικανοποιεί ιδιαίτερα το γεγονός ότι τα συμπεράσματα της πρώτης πανελλαδικής έρευνας του Οικονομικού Πανεπιστημίου δείχνουν ότι η αντίληψη των καταναλωτών για τα ελληνικά προϊόντα άλλαξε και πλέον κατά μέσο όρο 7 στους 10 Έλληνες προτιμούν ελληνικά προϊόντα, ενώ τα ελληνικά τρόφιμα όπως φρούτα, οπωροκηπευτικά και γαλακτοκομικά επιλέγουν ακόμα και οι 9 στους 10 καταναλωτές.

Στον Έλληνα έμπορο δεν διαφεύγει το γεγονός ότι η χώρα μας κατέχει τη 2η θέση παγκοσμίως στην παραγωγή πρόβειου γάλατος, την 3η στην παραγωγή ελαιολάδου, ελιάς, κρόκου, ροδάκινου, πορτοκαλιού, ενώ έχει πολλές δυνατότητες να είναι ακόμα και πρώτη στην παραγωγή πολλών άλλων αγροτικών αγαθών.

Το ελληνικό εμπόριο σε αυτή την προσπάθεια δηλώνει παρόν και δεσμεύεται να αξιοποιήσει τις δυνατοτητές του, ώστε με επιτυχημένη διαχείριση του εξαγωγικού μας εμπορίου να προωθήσει τα ελληνικά προϊόντα σε όλα τα μέρη του κόσμου. Μελλοντικός αλλά άμεσος και εφικτός στόχος

της ΕΣΕΕ είναι η κάθε εμπορική επιχείρηση να μπορεί να μετατραπεί από «μικροεξαγωγική» σε «μικροεξαγωγική» ελληνικών προϊόντων.